

Список використаних джерел

1. Дегодюк Є.Г. Піддати отруту конверсії. *The Ukrainian farmer*. 2016. № 4. С. 16-18.
2. Екологічна безпека агропромислового виробництва: монографія / за ред. О.І. Фурдичка. К.: ДІА, 2013. 416 с.
3. Тертична В.О., Пінчук В.О., Степанов Р.А. Екологічні проблеми промислового тваринництва сучасної агломерації. *Вісник аграрної науки: Агроекологія, радіологія, меліорація*. 2016. № 2. С. 54–59.

Анастасія СІКОРА

аспірант 1 курсу спеціальності 201 Агрономія

Науковий керівник: **КЛИМИШЕНА Ріта**

кандидат с.-г. наук, доцент

асистент кафедри рослинництва селекції та насінництва

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА НА ПРИКЛАДІ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ

Всесвітня комісія Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН) із навколишнього середовища та розвитку визначила, що сталий розвиток є сукупністю дій, які задовольняють потреби нинішнього покоління і не ставлять під загрозу можливість майбутніх поколінь задовольнити їхні власні потреби. Тобто стратегія сталого розвитку розглядається як передумова довгострокового прогресу й існування людства, який повинен супроводжуватися збільшенням капіталу та поліпшенням екологічних умов. Крім того, стратегія сталого розвитку аграрного виробництва передбачає існування оптимального балансу між економічною, соціальною й екологічною сферами. Саме тому нині існує необхідність у переосмисленні ролі економічних та екологічних пріоритетів, де

перевага має віддаватися екологічно безпечному розвитку аграрного виробництва [4].

Дослідженню проблематики екологізації аграрного виробництва присвячено багато уваги науковців, що свідчить про її актуальність. Зокрема, ці питання досліджували такі відомі вчені, як М.В. Шульга, А.П. Гетьман, А.К. Соколова, Т.О. Бондур, Н.С. Макарова, А.С. Малиновський, О.О. Прутська, О.Л. Попова, А.Я. Сохнич, А.М. Третяк та інші. Незважаючи на наявність здобутків учених, усе ще потребує вивчення питання екологізації аграрного виробництва шляхом упровадження міжнародних тенденцій зеленої економіки. Однією з основних складових частин стратегії сталого розвитку є концепція зеленої економіки, яка популярна серед національних урядів багатьох країн та широко підтримана міжнародними організаціями. ООН і Організація економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) розглядають зелену економіку як подальшу трансформацію й уточнення концепції сталого розвитку, що ґрунтується на принципах взаємодії суспільства і природи та передбачає гармонізацію економічного, соціального розвитку та збереження довкілля [1]. Науковці вважають, що основною метою переходу до зеленої економіки є забезпечення економічного зростання й інвестицій за одночасного підвищення якості навколишнього середовища й соціальної інтеграції [5].

Варто зазначити, що Програма ООН із довкілля (далі – ЮНЕП) розробила ініціативу, яка спрямована допомогти урядам у формуванні й реалізації політики та процесів зеленої економіки, зокрема в «чистих» технологіях, відновлюваній енергетиці, водопостачанні, транспорті, управлінні відходами, зеленому будівництві, органічному сільському господарстві. Причому ЮНЕП зазначило, що екологізація аграрного виробництва є основою концепції зеленої економіки, адже воно впливає на різні, пов'язані зі сталим розвитком, сфери життя [2].

В Україні органічну пшеницю дозволено вирощувати тільки на окремих полях, які сертифіковані для органічного виробництва та пройшли перехідний період кілька років після неорганічного землеробства. Ці поля відділені від решти широкими буферними зонами.

Родючість ґрунтів підтримується не агрохімією, а збалансованою сівозміною, вирощуванням сидератів, використанням гною від органічного тваринництва, мульчуванням, снігозатриманням і т.п.

Попит на органічну українську пшеницю з кожним роком зростає як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. В органічному виробництві України пшениця посідає перше місце серед усіх сільськогосподарських культур, і в сівоzmіні може займати до 50%. Завдяки високому вмісту білка та клейковини органічну пшеницю використовують у продовольчих цілях. Також вона широко використовується в органічному тваринництві та входить у кормовий раціон.

Наразі в Україні в органічному виробництві вирощують такі види пшениці. Пшениця м'яка використовується як основний компонент хлібобулочних та кондитерських виробів. Пшениця тверда використовується для виготовлення макаронного тіста та для покращення хлібопекарських властивостей хлібобулочних виробів, вона має більший вміст білка та клейковини, ніж м'яка пшениця.

Для вирощування органічної пшениці використовується тільки органічне насіння (ні в якому разі не протруєне), і звичайно ж, без ГМО.

Використання сільгосптехніки організовано таким чином, щоб запобігти ризику забруднення органічних полів через використання машин/обладнання, які використовуються також і на неорганічних полях. Перед використанням на органічних полях вся техніка очищається [3].

Вся діяльність після збору врожаю повинна гарантувати, що органічна пшениця не змішується з іншою пшеницею.

На всіх етапах, як при вирощуванні, так і при зборі врожаю, переробці, зберіганні, пакуванні, і навіть транспортуванні пшениці використовуються тільки органічні технології, тобто найбільш безпечні, чисті і зберігаючі первозданну користь зерна.

Таким чином, органічна пшениця – це екологічно чиста пшениця для здорового харчування, що має органік-сертифікат.

Внутрішній ринок України переповнений неякісними продуктами харчування. Це стимулює споживачів шукати товари органічного вирощування. У Європі органічні продукти в середньому коштують дорожче всього на 20–40%, ніж звичайні, за рахунок високої продуктивності праці і збуту продукції. В Україні вартість такої продукції зростає в середньому утворює п'ятеро через

імпорт відомими зарубіжними виробниками. Це стимулює розвиток вітчизняного органічного землеробства.

Список використаних джерел

1. Основні засади впровадження «зеленої» економіки в Україні : навчальний посібник / Т.П. Галушкіна та ін. Київ : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 154 с.
2. Потапенко В.Г. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах зеленої економіки : монографія. Київ : НІСВ, 2012. 360 с.
3. Сокол Л.М. Екологічне (органічне) землеробство – складова сталого сільського господарства. *Екологічна безпека*. 2008. № 3. С. 102–109.
4. Шубравська О.В. Сталій економічний розвиток: поняття і напрям досліджень. *Економіка України*. 2005. № 1. С. 36–42.
5. Global Green New Deal Policy Brief. Geneva : UNEP, Economics and Trade Branch, International Environment House, 2009. 15 p.

Андрій СОЗИКІН

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **ХОМІНА Вероніка**

доктор сільськогосподарських наук, професор,

завідувач кафедри рослинництва, селекції та насінництва

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

АГРОЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ ВАСИЛЬКІВ

СПРАВЖНІХ (*Ocimum basilicum L.*)

Сьогодні фармацевтична, харчова, парфумерно-косметична та інші промисловості потребують більшої забезпеченості рослинною сировиною